

Undervisning og vejledning

Europa i Verden 2

Nils Arne Sørensen & Michael Bregnsbo
04/02/2015 → 18/05/2016

ERFARING MED UNDERVISNING

INTRODUCERENDE FORLØB:

Informationssøgning og Dokumentation (obligatorisk kursus for nye historiestuderende. Jeg var koordinator, mens undervisningen blev varetaget af studenterinstruktører).

Europa i verden 2 (1648-1914)

METODE OG TEORI

Metode 1 (obligatorisk kursus på første semester for historiestuderende)

Metode 3 (obligatorisk kursus på tredje semester for historiestuderende. Det omfatter arkivkundskab, gotisk skriftlæsning og statistik)

Videnskabsteori søjle 2 (obligatoriske forelæsninger på andet semester for studerende i historie, tysk, spansk og amerikanske studier)

Videnskabsteori - historiefagsspecifik (obligatoriske forelæsninger på andet semester for historiestuderende)

Historiografi (obligatorisk undervisningsforløb for historiestuderende på andet semester)

OMRÅDER

Titler på områder på BA- eller KA-delen, jeg har undervist i inden for den seneste halve snes år:

Christian IV og hans tid

Dansk kolonihistorie

Den danske enevælde 1660-1848 - ide, system, epoke - og arvegods

"Et lidet, fattigt land". Virkninger for Danmark efter 1814 af "tabet af Norge" - politisk, kulturelt, identitetsmæssigt og socialt.

Et udlevet system lever videre. Den danske enevælde og den politiske opposition 1814-48

Europæisk enevælde

Film og historie

Frederik VI og hans tid

Trediveårskrigen

ANDET

Har undervist i faget History Workshop ved Engelskstudiet, SDU:

The British Monarchy

ERFARING MED VEJLEDNING

Har haft BA-vejledning i 2008, 2012 og 2019.

Førsteårsprojektvejledning 2015

Er som regel vejleder for 2-3 specialeskrivere pr. år.

Har været ph.d.-vejleder for følgende:

Gerret L. Schlaber (1999-2002): Socialpolitik i Slesvig 1840-1880.

Lars B. Struwe (i samarbejde med Rigsarkivet, jeg var ekstern vejleder): Kriserne i Norden i 1740'erne.

Rasmus Glenthøj (2007-2010): Dansk og norske identiteter tværs hen over 1814.

ERFARING MED UNDERVISNINGS- OG UDDANNELSESUDVIKLING

Var 2002/03 med til at udvikle BA-skrivningsforløbet i retning af seminarer.

Deltog 2009-10 i udvalgsarbejde med henblik på at forbedre det obligatoriske kursus i informationssøgning for alle nystartede studerende ved historiestudiet.

Deltog i 2010 i arbejdet med en ny form for studiestart for de studerende, hvor de nye studerende i semestrets første par uger skal være til stede på universitetet hver dag fra 9 til 16 og her deltage i et forløb af almindelig undervisning, særlige øvelser og socialt samvær, afsluttende med en obligatorisk skriftlig eksamen.

ERFARING MED STUDIEADMINISTRATIVE OPGAVER

Medlem af studienævnet 2000-2003

Studieleder med ansvar for undervisningskoordinering 2006-2008

Viceinstituttleder med ansvar for undervisningskoordinering 2008-2012

FORMEL OG UFORMEL PÆDAGOGISK UDDANNELSE

Har taget universitetspædagogikum i 1996. Modtog i 2006 prisen som årets underviser ved Det humanistiske Fakultet. Deltog i studielederkursus, arrangeret af SDU og CBS, 17.-19. april & 22.-24. maj 2007. Deltog i temadag om universitetsundervisning, arrangeret af Center for Universitetspædagogik, SDU, i 2008, 2009, 2010 og 2011.

2. PÆDAGOGISK PRAKSIS

To eksempler:

Eksempel 1: undervisning og individuelt pensumvalg

Efter det første års obligatoriske kurser og pensum er der på historiestudiet udstrakt valgfrihed til at vælge kurser og inden for hvert af disse selv sammensætte en pensum efter eget valg (godkendt af underviser).

Eksempelvis er målene for undervisningen i område 5-7 på studiets kandidatuddannelse:

"Den studerende skal

-selvstændigt kunne analysere historiske og historiografiske problemstillinger,

-kunne anvende og reflektere over relevante metoder og teorier i besvarelsen af problemstillingen

-have kritisk og reflekterende forståelse for, at en given historisk fremstilling udover det valgte materiale som den bygger på, er afhængig af historikerens ståsted og samtidig såvel som emnets historiografiske tradition."

Pensum (de værker, der opgives på petitum) vælger de studerende altså selv i samråd med underviser. Denne valgfrihed er et gode, der ikke skal røres ved. Men problemet er, at når man er kommet midtvejs hen i semestret, hvor de studerende har lagt sig fast på, hvilket individuelt pensum, de ønsker at opgive til eksamen og/eller hvad de vil skrive afløsningsopgave om, så finder mange, at de ikke har anledning til at møde op til undervisningen, hvis den ikke lige handler om noget, der er af direkte relevans for ens eget selvvalgte pensum. Der bliver altså et betydeligt fald i fremmødet. Man kan indvende, at det er de studerendes eget problem, men med lige ret kan indvendes, at det er et problem for universitetet, hvis de studerende ikke oplever et kursus som værende af relevans for deres kommende eksamen. Og mange studerende undervurderer omfanget af det selvvalgte pensum, de skal læse sig igennem.

Uden at det kræver ændringer i studieordningen, ville undervisningen på de trin i studiet, hvor de studerende har mulighed for at sammensætte individuelt pensum, kunne indrettes, så at den tog hensyn til det:

-de studerende får besked om forholdsvis tidligt i semestret at lægge sig fast på, hvilket individuelt pensum, de vil opgive. For at sikre at de virkelig får gjort dette, aflyses holdtimerne i en uge til fordel for en individuel vejledningsrunde, hvor hver studerende får en 10 minutters samtale med underviser om det pensum, han/hun vil vælge.

-fra lidt før midten af semestret kommer undervisningen i højere og højere grad til at bestå af individuelle studenterfremlæggelse af det valgte pensum og respons på dette fra underviser og holdkammerater. På den måde sikrer man sig, at flest muligt studerende bliver nødt til at få læst de bøger, de har valgt at opgive på petitum, allerede inden semestret er slut, hvilket skulle øge chancen for, at de går til eksamen til normeret tid, ligesom det knytter en direkte forbindelse mellem undervisningsforløbet og de individuelle opgivelser. Denne forbindelse sikres også ved, at al vejledning på nær den individuelle vejledningsrunde foregår i forbindelse med fremlæggelsen i timerne.

-i forbindelse med undervisningen bliver der instrueret i mundtlig fremlæggelse, hvad man her skal lægge vægt på, så at fremlæggelserne ikke får karakter af kedelige indholdsreferater, men burde være af interesse at lytte til også for andre studerende. Selv om undervisningen som semestret skrider frem altså vil blive mere og mere centreret om hver enkelt studerendes pensum, så burde både fremlæggelserne og den respons, man efterfølgende får, være af interesse for andre studerende også, da det er med til at fortælle noget om, hvilke krav, der stilles til eksamen, ligesom man kan lærer meget af at se og høre, hvad andre gør – og hvilken kritik de får. Ofte er der eksempelvis nogle markante historiografiske "skoler" inden for temaet for undervisningsforløbet, og de studerende skal følgelig i forbindelse med deres oplæg gøre rede for, hvilke af disse traditioner, de bøger, de har valgt på petitum, er præget af, herunder ikke mindst argumenterer, hvoraf det fremgår og hvilke konsekvenser, det har. I andre tilfælde har mange studerende valgt f.eks. at opgive biografier på deres petitum. Følgelig har jeg forud gennemgået den historiske biografi, de forskellige typer og de forskellige udfordringer af teoretisk og metodisk art, der er ved denne genre. Når den enkelte studerende derefter har skullet lave oplæg om den biografi, han/hun har valgt på sit petitum, har vedkommende i den forbindelse skullet forholde sig til, hvilken type biografi, vi her har med at gøre, samt hvorledes de nævnte teoretiske og metodiske problemer her gør sig gældende og bliver håndteret. Derved har jeg søgt at sikre, at gennemgangene af de individuelle opgivelser knytter an til generelle

problematikker i forbindelse med undervisningsforløbet, som de øvrige på holdet kan forbinde med noget og opleve som relevante.

-Hvis mange studerende vælger samme eller tematisk nærtstående pensum, kunne en mere seminarpræget undervisningsform være en ide.

Eksempel 2: forelæsninger og brug af power point.

I faget Europa i verden, der er obligatorisk for alle studerende i første og andet semester, og hvor hele årgangen bliver undervist sammen, er læringsmålene ifølge studieordningen:

"Den studerende skal

-have overblik over udviklingslinier i den vestlige civilisations historie, herunder kendskab til politiske, sociale, økonomiske, kulturelle og andre sammenhænge,

-kendskab til de vigtigste historiske perioder og disses politiske, sociale, økonomiske og kulturelle særtræk,

-på elementært niveau kunne redegøre for og forholde sig til historiske fortolkninger og det grundlag, de hviler på."

Det er min opfattelse, at undervisningen, hvad enten der er tale om forelæsninger for store hold (som i den nys anførte eksempel) eller holdundervisning af mindre hold, ikke skal gå ud på at genfortælle, hvad der står i de bøger og artikler, der indgår i det pågældende kursus. Jeg underkender absolut ikke værdien, nytten og vigtigheden af basal, faktuel, faglig grundviden, men jeg mener, at de må de studerende selv læse sig til. Det, der skal ske i undervisningen, er derimod, at stoffet skal diskuteres, sammenlignes, fortolkes, analyseres og perspektiveres.

Følgelig lægger jeg vægt på, at undervisningen så vidt muligt bliver samtalebaseret fremfor envejsskommunikatorisk.

Dette lader sig selvfølgelig bedre gøre på mindre hold end når man har et hold på op imod 100 studerende. Men også på sådanne store hold søger jeg at holde en dialog i gang. Det er bestemt ikke alle, der ytrer sig her, mange bryder sig givetvis ikke om at sige noget i en så stor forsamling. Men der er dog altid nogle, der gør.

I forbindelse med brug af power point er det mig magtpåliggende, at de studerende ikke får serveret power point slides fikst og færdigt med alle de rigtige svar, men at de selv skal tænke over svarene forinden. Derfor bruger jeg power points slides, som jeg fylder ud i løbet af timerne i dialog med de studerende. Mine power point slides består således ofte af skemaer og spalter med felter, som jeg så fylder ud i løbet af timerne på grundlag af inputs/svar fra holdet. Mine power point slides består således ofte af komparative egenskabsmatricer eller fordele/ulempe- eller før/efter-skemaer, som i løbet af timerne bliver fyldt ud på grundlag af de inputs, der kommer fra holdet. På de meget store hold er det som nævnt langt fra alle, der deltager aktivt i dialogen, men alle får lejlighed til at forholde sig til skemaerne og tænke over, hvad der måske skal stå i dem, og derved håber jeg, at der også bliver sat tanker i gang hos dem, der ikke ytrer sig i timerne.

Brugen af et åbent, ubeskrevet skema betyder, at man i timerne kan tage udgangspunkt i hvilket felt som helst, som de studerende måtte vælge og så gå videre derfra. En anden fordel er, at det derved vil være muligt at tage imod inputs, jeg ikke selv havde tænkt over forinden, men hvor jeg må erkende, at sådan kan man også sige det, eller at det er også relevant og bør være med. Havde skemaerne været udfyldt af mig på forhånd, ville undervisningssituation have været mere fastlåst og vanskeliggjort nye inputs fra holdets side. Og de udfyldte power point-skemaer bliver efterfølgende lagt ud i BlackBoard, ja af samme grund bruger jeg også power point i stedet for tavle og kridt.